

Kültür və siyasət

tanumaqla mümkündür. yeni Özlüyünün bilicini əldə edib, Mən kiməm sorğusunu cavablandırmaqdır.

Ziya Gökalp Törkçülüynün təmələri adlı kitabında yaşadığı zəmanda buna açıqlıq gətirməyə çalışır. Öz dünyasında kiçik bir turanında yaranmasını düşünür. Amma hər şeyin vaxtı və zamanının olduğunda unudmur. O bu arzusunu bir xiyal adlandırır. Həyata qovuşursa çox gözəl bir şeydir deyir. əlavə edir ki, bugünkü davamız Türkiyəçilikdir.

Hörmətli soydaşlarım!

Mən bugün dünya terorizminin qaynaq və mərkəzi olan Tehrandaki başı sarıqlı fars şovonistlərinin müstəmləkəsində sömürülən, yanib –yaxılan 35 milyonluq Güney Azərbaycan milləti adından çıxış edirəm. Mənim davam Ziya demişkən **Azərbaycançılıq** davasıdır. Türkcülük onun təməlində yatır. Güney ayərbaycan olmasa türkcülükdə ola bilməz. Necə ki, 20 il bundan qabaq belə bir toplantının Bakıda keçirilməsi ağıla gələ bilməzdi. İran deyilən yerə gəldikdə bunu tam inamla deyirəm ki, bu yer yaşama haqaniyyətini itirmişdir. Bunu görmək istəmiyənlər, onun yaşamasına tərəfdar olanlar, belə cinayətkar rejimi ilə əməkdaşlıq edənlər, əsarətdə olan göney Azərbaycan türk millətinin dostu sayıla bilməzlər. mən Törkəm demə haqları da yoxdur.

Keçmişdə bizim süzdə solcularımızın ana xətalərindən biri Nasionalist olmadan, internasionalist olmaları idi. Bir surətdəki, nasionalist yəni milliyətçi olamayan internasionalist olması imkansızdır. Mənim fikrimcə bu bugün biz Azərbaycanlılar üçündə keçərlidir. Azərbaycanlı olmayan, ayərbaycançılığı mənimsəməyən, azərbaycanın milli mənafeini düşünüb, qorumasını bacarmayan birisi türkcü ola bilməz. türkcülüynün təməli- payası azərbaycançılıqda yatır. Azərbaycan - liliği söxdə yox əməldə qəbul edən, aynı zəmanda türkcüdür. Buna güredə Azərbaycanlı olduğuma gurur duyuram, türklüyümə iftixar edirəm.

Bəli, kültür və mədəniyyət hər toplum üçün səciyyəvi karakter daşımaqdadır. Onun varlığını, kimliyini simqələyən onun milli kültürüdür. Keçmiş mədəniyyətidir. **Kiçik bir daş parçası, sinq bir saxsı öz çağının bir tarix**

kitabıdır. Toplumun o çağda ki kultur səviyyəsini, yaşama – düşüncə tərzini bizə anladır. Bu səbəbdən Arxioloji çeşidli bilim sahələrini əhatə edir. hər təhqiqatçı- araşdırıcı öz sahəsinə ayid olan hissəni incələyir, tədqiq edir. bunlar bir birinin yanın qoyulduqda o dövrün haqında umumi bir bilgi əldə edilir. **Buna güredə muzeylər hər millətin mədəniyyətinin canlı bilik arşivi sayıla bilər.** Yeri gəlmişkən burada bir xatirəni dilə gətirmək istərdim:

Mən soviyet dövründə ilk dəfə olaraq quzey Ayərbaycanımızın paytaxtı Bakıya gəldikdə məni Azərbaycanı - mızın çeşidli muzeylərinə apdılar. O muzeylərdən biridə əlzazı fondu idi. O zaman oranın məsulu rəhmətlik Ziya Bunyadof idi. Mən bu muzeydə yüzlərcə millətimizin alim, zyazıçı, şair və incə sənət xadimlərimizin gözəl naxışlı esərlərinin şahidi oldum. Ziya bəylə danışıqda soruşdum. Bu muzeyə çocuqlarımızda gəlilərmiz? O təbii olaraq gəldiklərini bildirdi. Tıkrar soruşdum, heç bunları oxuy bilirlərmiz? Bu naxış və təhziblər haqında bir şeylər əldə edə bilirlərmiz? O cəvbında biz onlara deməyə çalışırıq dedi. Mən tıkrar soruşdum, O zaman bu muzeylə Fəransasın Muzeyi arasında olan fərq nədir?! Məndə ora gedəndə, orada saxlanılan exponatlar haqında mənə açıqlamalar yapırlar. Bu sorğuy aydınlıq gətirmək üçün başqa bir sualda vermək zorunda qaldım. **Muzeyin mənası nədir? Gözəl şeylər kolleksiyonumuzdur?!**

Onu rahatsız etməmək üçün cəvabını özüm verdim. **Hər millətin muzeyləri ilk başda o millətin canlı- danışan tarixidir. Keçmişinin gözgüsüdür.** Hər muzeyə girən yerli yaşlı və çocuq özünü orada dərk etməlidir. Geçmişini haqında bilgi qazanaraq gururla oranı tərk etməlidir. **Muzeylər hər millət üçün tarix məktəbidir.** Sonra əlavə olaraq çocuqlarımızın gözələrini bu Kiril əlifbası ilə kor edən, millətimizə təhmin edənlərin qəbirləri odunan dolsun, dedim....

Bəli bu bir gərçəkdir- həqiqətdir. Muzey bir millətin tarix gözgüsüdür. Təəsüflə Azərbaycanımızda bu canlı tarixə olduğu qədər dəyər verilmir. Hətta bu gün vətənimin mustəqil olmuş bu tayında lazimi qədər işlər görülməmişdir. əksinə bəzi özümüzədən olub para düşgünü nazirlərin əli ilə xaricinə çıxarılarq satılmışdır. Bir

başını qara quylayan qardaşlar! Başını qara quylayan qardaşlar!

brabridir. bu kurd cəhəlləri qربی آذربایجانین خوي، ماكو، سلما، اورۇميه و سۇلدۇز سۇيۇق بۇلاق وە شەردشتينده يئرلشميشلر. ايران دننيلەن ميللەتلەر دۇسداغيندا سۆزدە آياريلان قۇندارما سئىچكىنلەردە بۇ قاچقىنلاردا ايشتيراك ائديرلر، حتا سئىچكى گونو رۇئيم طرفيندن سس وئرمك اوچون بۇ شەرلەر گتيريب، عمدى اولاراق بۇ منطقە لردن كۇردلردن ميللەت وكيلى!!! سئىچدىرلر. توركيستين شرقينده وە بۇ منطقەدە بۇ ائنتنيك دەيشيشكلىكلەر عراقدا قۇرۇلان كۇردۇستان خۇدۇمۇختار رۇئيميدە حمايت ائتمك دەيدر. انگليسى وە تئروريست تئهران وە ائرمنى جانيلرينين سياسى گنت - گئەدە حياتا كئىچيريلير. بۇ گونو آدي كئىچەن شەرلرين اطرافينداكى كئەلردە كۇردلشميدير. سۇيۇق بۇلاقدا وە سەردشت ديدە بوزدە ۸۰ كۇرد كۆچرلىسى ايسكانلاشميدير. ائەلە گۇرۇنوركى بوزيم سۇيداشلاريميز، خصوصن توركيست دۇولتى باشيني قارا قۇيلاميدير. اوز باليش سياسىلرى نتيجهسيندە، مسئلەين اوزۇن وەدەلى نتيجهسينى نطەر آلمادان عملە اينگيلسى - ايران وە ائرمنى سياسىتىنى اجرا ائديرلر. بيز گونوئي آذربايجانلييلار بۇ سۇيداشلاريميزين داخىلى وە خاريجى سياسىلريندە سۇنراليقدا حلى موشكول اولان بۇ پروزىلمىدە نطەر آلمانغا چاغىريرىق. عراقدا اولان خطاسى كافىيدير. بۇ اولۇشان پروبلەم لائىتيد ياناشماق توركلوپە وە تورك دونياسينا خيانت سايلير. آذربايجانلييلاردا دال چئويرمك معناسينا گلير.

surətdəki bu keçən 18 illik müstəqillik dövründə bir çox işlər görüldü bilərdi. Təəsüflə keçmişlərdə vətənimiz Azərbaycanın qiymətli tarixi əsərləri başqa ölkələrə daşınmışdır. Petersburqa, məskova, amerika, ingilistana, Fəransa-ya, almana, ispaniya və başqa ölkələrə aparılmışdır. Bu ölkələrin muzey -lərində, kitabxanalarında və xüsusi koleksiyonlarda saxlanılmaqdadır. Bu əsərlərin haqında bir kitabda hazırlanmamışdır. Buna sevinmək lazımdır ki, güney azərbaycanımızın əsərlərinin bir bölümü əmanət olaraq qardaş Türkiyənin Top qapı müzeyində və başqa muzey və kitabxanalarında saxlanılmaqdadır. Ümid edirəm ki bir gün Vahid- bütövləşmiş müstəqil və demokratik Azərbaycanımızın milli muzeyinə geri qaytarılmsınlar.

Bu milli və tarixi əsərlərin bir bölümündə bizim öz manqat və cahil, çıxar və para peşində olanların vasitəsilə çıxarılır. Tariximizin o səhifəsi yox edilir. tarixi qaynaq dağıdılır və bir neçə qırana (quruşa) satılır. Ölkədən çıxarılır.

Belə özümüzədən olanların kor cəhətləri üzündən özləri öz tarixlərini, milli varlıqlarının sənədlərini yox edirlər. Belə insanlara ar olsun. Başqaları, vətən qayğısına